

JAMES CLAVELL

FX

PRESENTS

THE ORIGINAL SERIES
NOW STREAMING

Disney+

KANSAINVÄLINEN BESTSELLER

將軍

SHŌGUN

OSA I

SAGA
EGMONT

James Clavell

Shōgun – osa 1

Suomentanut Anja Haglund

SAGA Egmont

Shōgun – osa 1

Translated by Anja Haglund

Original title: *Shōgun*

Original language: English

Cover image: © 2023 FX. All Rights Reserved.

Copyright ©1975, 2024 James Clavell and SAGA Egmont

Kirja ilmentää aikaa, jona se on kirjoitettu, ja sen sisältö voi olla osittain vanhentunutta tai kiistanalaista.

All rights reserved

ISBN: 9788727215624

1st POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

NIDE I

PROLOGI

Myrsky repi häntä ja hän tunsi sen raivon ytimissään saakka ja hän tiesi että elleivät he kolmen päivän kuluessa löytäisi maata he kuolisivat joka ikinen. Liian paljon kuolleita tällä matkalla, hän ajatteli, minä olen kuolleen laivaston päälluotsi. Yksi laiva jäljellä viidestä – kahdeksankolmatta miestä sadastaseitsemästä hänen laivallaan ja nyt enää kymmenen pystyy kävelemään ja muut ovat kuoleman kielissä ja yksi näistä on komentajamme. Ei ruokaa, tuskin edes vettä ja sekin kelvottomaksi myrtynyttä.

Hänen nimensä oli John Blackthorne ja hän oli yksin kannella lukuunottamatta keulatähystäjä, Sanatonta Salamonia, joka kyyristeli suojanpuolella tarkkaillen edessä myllertävää merta.

Laiva kallistui tavallista rajumpaa puuskaa myöden ja Blackthorne piteli tiukasti kiinni ruorin tuntumaan sidotun tuolin käsinojista, kunnes laiva natisten oikeni. Siinä kulki *Erasmus*, kaksisataakuusikymmentätönkin Rotterdamista lähtenyt kolmimastoinen rahti-sotalaiva, jossa oli kaksikymmentä kanuunaa. Se oli ainoana jäänyt jäljelle kaikkien aikojen ensimmäisestä lai-

vasto-osastosta, jonka Alankomaat oli lähettänyt Uuteen maailmaan vihollisten kimppuun. Ensimmäiset hollantilaiset laivat jotka olivat murtaneet Magalhaesin salmen salaisuudet. Neljäsaataayhdeksänkymmentäkuusi miestä, kaikki vapaaehtoisia. Kaikki hollantilaisia paitsi molemmat luotsit ja yksi upseeri, jotka olivat englantilaisia. He olivat saaneet käskyn ryöstellä Espanjan ja Portugalin alueita Uudessa maailmassa ja polttaa sen mitä eivät pystyneet ottamaan mukaansa, perustaa kauppa-asemia, etsiä Tyynten valtameren alueelta sellaisia uusia saaria joita voisi käyttää tukikohtina sekä yleensäkin julistaa vallatut alueet Alankomaiden omaisuudeksi. Ja: viimeistään kolmen vuoden kuluttua heidän oli palattava kotiin.

Protestanttinen Hollanti oli sotinut katolista Espanjaa vastaan jo yli neljä vuosisataa ja yrittänyt vapautua vihattujen espanjalaisien isäntiensä ikeestä. Alankomaat, jota joskus nimitettiin myös Hollanniksi, oli lain mukaan edelleen osa Espanjan maailmanvaltaa. Sen ainoa liittolainen Englanti, joka kristikunnan ensimmäisenä maana oli katkaissut välinsä Rooman paavinistuimen kanssa ja kääntynyt protestanttiseksi hieman yli seitsemänkymmentä vuotta aikaisemmin, oli sekin käynyt sotaa Espanjaa vastaan jo parikymmentä vuotta ja ollut avoimesti hollantilaisten puolella kymmenkunta vuotta.

Tuuli yltyi entisestään ja laiva kallistui. Märssypurjetta lukuunottamatta se ajoi takila paljaana, mutta myrsky ja vuorovesi painoivat sitä silti vääjäämättä kohti pimentyvää taivaanrantaa.

Myrskyä sielläkin, Blackthorne ajatteli, lisää riuttoja, lisää matlikkoja. Ja tuntematonta ulappaa. Hyvä. Olen tapellut merta vastaan kaiken ikääni ja olen aina voittanut. Ja voitan vastakin.

Ensimmäinen englantilainen luotsi joka on selviytynyt Magalhaesin salmesta. Ensimmäinen totta vie – ja ensimmäinen luotsi

joka purjehtii näillä Aasian vesillä, mitä nyt jokunen Portugalin perkele tai Espanjan epatto, nehän luulevat aina vain omistavansa koko maailman. Ensimmäinen englantilainen näillä vesillä ...

Monta ensimmäistä tosiaan. Niinpä. Ja monta kuolemaa niiden saavuttamiseksi.

Taas hän maisteli tuulta, haistoi sitä, mutta se ei kertonut maasta. Hän tähysi merta mutta se oli kauttaaltaan harmaa ja raivoisa. Ei pienintäkään levänkappaletta eikä hiekkapohjaisesta rannikkolaakiosta kertovaa väriläiskää. Uuden riutan kiila erottui kaukana oikealla, mutta se ei merkinnyt hänelle mitään. Jo kuukauden verran matalikot olivat uhanneet heitä, mutta maata ei ollut näkynyt. Tämä meri on ääretön, hän ajatteli. Hyvä. Siihen minut on koulutettukin, purjehtimaan tuntematonta merta, kartoittamaan se ja palaamaan kotiin. Montako päivää kotoa lähdöstä? Yksi vuosi, yksitoista kuukautta ja kaksi päivää. Viimeksi maissa Chiessä sata ja kolmeneljättä päivää sitten tuolla puolen valtameren, jonka Magalhaes oli ensimmäisenä purjehtinut kahdeksankymmentä vuotta sitten ja jonka nimi oli Tyyni meri.

Blackthorne oli nälkiintynyt ja keripukki kivisti hänen suutaan ja koko ruumistaan. Hän pakotti silmänsä tarkistamaan kompassisuunnan ja aivonsa laskemaan heidän summittaisen sijaintinsa. Kun se olisi kirjoitettuna hänen reittikirjassaan, hän olisi turvassa tässä meren pisteessä. Ja jos hän oli turvassa, silloin oli turvassa myös hänen laivansa, ja yhdessä he ehkä löytäisivät Japanin tai peräti Presbyteeri-Johnin, tuon kristityn kuninkaan ja hänen Kultaisen valtakuntansa, joka legendan mukaan sijaitsi Cathayn pohjoispuolella, missä ikinä Cathay sitten olikin.

Ja oman saalisosuuteni kanssa jatkan sitten purjehtimista aina vain länteen ja kohti kotia ensimmäisenä englantilaisena luotsina

joka on kiertänyt maapallon, enkä sen jälkeen enää ikinä lähde kotoa. En ikinä. Poikani pään kautta!

Viiltävä tuuli keskeytti hänen ajatustensa harhailun ja piti hänet valveilla. Olisi tyhmää nukahtaa juuri nyt. Siitä unesta ei enää heräisikään, hän ajatteli, oikoi käsivarsiaan lievittääkseen niskalihasten kireyden ja kietoi viitan tiukemmin ympärilleen. Hän näki että purjeet olivat kireällä ja ruoriratas tiukasti sidottu. Keulatähystäjä oli valveilla. Niinpä hän istuutui kärsivällisesti ja rukoili maata näkyviin.

– Mene jo alas, luotsi. Minä voin ottaa tämän vuoron. Kolmas perämies Hendrik Specz kiskoi itseään ylös kajuutanportaita kasvot nääntyneen harmaina, silmät syvällä kuopissaan, iho laikkuisena, luurangonlaihana. Hän nojasi raskaasti kompassikoppiin pysyäkseen pystyssä ja yökkäili voimattomasti. – Voi herra Jeesus, kirottu olkoon se päivä jona lähdin Hollannista.

– Missä on ensimmäinen perämies?

– Punkassaan. Siinä se viruu paskoissaan eikä pääse mihinkään. Eikä varmaan pääsekään tällä puolen tuomiopäivää.

– Entä kapteeni?

– Mankuu ruokaa ja vettä. Hendrik sylkäisi. – Minä lupasin että paistan hänelle salvokukon ja tuon sen hänelle hopealautasella ja hommaan vielä pullon paloviinaa palan painikkeeksi. *Scheit-huis! Coot!*

– Pidä pienempää suuta!

– Käskystä, herra luotsi. Mutta hän on laho vanha kanttura ja me kuollaan kaikki hänen takiaan. Nuori mies yökki ja sylki verensekaista limaa. – Jeesus Kristus minua auttakoon!

– Mene alas. Tule vasta aamunkoitteessa.

Hendrik painui kivuliaasti toiseen peräkannen tuoleista. – Al-

haalla on kalman löyhkä. Minä voin kyllä ottaa tämän vuoron. Mikä on kurssi?

– Mihin ikinä tuuli meitä vie.

– Missä on se maihinpääsy jonka meille lupasit? Missä on Japani – missä se on, sano se minulle?

– Edessä.

– Aina vain edessä! *Gottimhimmel*, eihän meitä käsketty purjehtimaan jonnekin hiton tuntemattomaan. Meidän pitäisi nyt olla jo kotona turvassa ja maha täynnä eikä jahtaamassa mitä lie eliaantulta.

– Mene alas tai pidä suusi.

Hendrik käänsi synkän katseensa pois pitkästä parrakkaasta miehestä. Missä me olemme nyt? hän halusi kysyä. Miksi en saa nähdä salaista reittikirjaa? Mutta hän tiesi ettei sellaisia asioita kysely luotsilta, ei ainakaan tältä luotsilta. Mutta olisinpa yhtä vahva ja terve kuin Hollannista lähtiessäni, hän ajatteli. Silloin en odottaisi hetkeäkään vaan iskisin nuo siniharmaat silmäsi umpeen ja pyyhkisin tuon raivostuttavan hymynkareen naamaltasi ja passittaisin sinut ansiosi mukaan helvettiin. Sitten minusta tulisi pääluotsi ja laivaa ohjaisi hollantilainen eikä ulkomaalainen ja salaisuudet olisivat turvallisesti hallussamme. Sillä pian me alamme sotia teitä englantilaisia vastaan. Me haluamme samaa kuin tekin: hallita meriä, valvoa kaikkia kauppareittejä, olla Uuden maailman herra ja tukahduttaa Espanjan.

– Ehkei koko Japania olekaan, Hendrik mutisi myrtyneenä. – Pelkkää perkeleen legendaa vain.

– On se olemassa. Jossakin 30. ja 40. asteen välissä pohjoista leveyttä. Ja pidä nyt suusi tai painu alas.

– Se on kuoleman paikka, Hendrik mutisi. Hän jäi mietteisään tähystämään eteenpäin.

Blackthorne vaihtoi asentoa tuolissaan. Ruumista särki pahemmin tänään. Olen onnekkaampi kuin useimmat muut, hän ajatteli, onnekkaampi kuin Hendrik. Ei, en onnekkaampi vaan varovaisempi. Säästin hedelmiäni siinä missä muut varoituksistani huolimatta ahmivat omansa. Niin että nyt keripukkini on vielä lievää, kun taas nuo toiset vuotavat verta, heidän sisuksensa ovat ripulilla, silmänsä kipeät ja vetistävät, hampaansa irronneet tai irtoamassa leuoista. Miksei ihminen ikinä opi?

Hän tiesi että he kaikki pelkäsivät häntä, kapteenikin, ja että useimmat vihasivat häntä. Mutta se oli normaalia, sillä merellä luotsi oli päällikkö. Hän määräsi kurssin ja piti laivalla komentoa, hän heidät vei satamasta satamaan.

Kaikki merimatkat olivat vaarallisia, sillä nekin harvat merikartat joita yleensä oli käytettävissä olivat niin epämääräisiä että niistä ei ollut oikeastaan mihinkään. Eikä ollut kerrassaan mitään keinoa määrittää pituusasteita.

– Jos keksit pituusasteen määrittämisen, sinusta tulee maailman rikkain mies, niin oli sanonut hänen vanha opettajansa Alban Caradoc. – Sen arvoituksen ratkaisemisesta kuningatar, Jumala häntä siunatkoon, antaa sinulle kymmentuhatta puntaa ja herttuakunnan. Täinsyömät portugalilaiset antavat enemmänkin – kaljuunan täynnä kultaa, ja Espanjan äpärät antavat niitä kaksikymmentä! Katsos, poika, ellet näe maata, olet aina eksyksissä. Caradoc oli vaientunut ja tapansa mukaan pudistellut murheellisenä päätään. – Eksyksissä, poika. Paitsi ...

– Paitsi jos sinulla on reittikirja! Blackthorne oli hihkaissut riemuissaan siitä että oli oppinut läksynsä. Hän oli silloin komentoista ja ollut vuoden verran oppilaana Alban Caradocilla, luotsilla ja laivanrakentajalla, josta oli tullut hänen menettämänsä isän korvike ja joka ei kertaakaan ollut piessyt häntä vaan opet-

tanut hänelle ja muille pojille laivanrakennuksen salaisuudet ja merenkulun niksit.

Reittikirja sisälsi sellaisen luotsin yksityiskohtaiset muistiinpanot, *joka oli purjehtinut reitin ennenkin*. Siihen oli merkitty magneettikompassin suuntimat satamien välillä, etäisyydet mereen pistävistä niemistä ja salmien väylät, luotaukset, syvyudet, veden väri ja pohjan laatu. Siinä määritettiin, *miten päästä perille ja sieltä pois*: montako päivää tiettyä kurssia ajaen, vallitsevien tuulten suunta ja voima, millaisia virtauksia ja missä, myrskyjen ja leppeän tuulen ajat, missä vetää laiva kyljelleen korjauksia varten, missä ottaa vettä, missä oli ystäviä ja missä vihollisia, missä matalikkoja, riuottoja, vuorovesiä, hätäsatamia; parhaimmillaan se kertoi kaiken mitä turvallisella merimatalla tarvittiin.

Englantilaisilla, hollantilaisilla ja ranskalaisilla oli reittikirjat omille vesilleen, mutta muun maailman meriä olivat purjehtineet ainoastaan Portugalin ja Espanjan kapteenit, ja nämä maat pitivät kaikkia reittikirjojaan visusti salaisina. Reittikirjoja joissa kerrottiin miten päästä Uuteen maailmaan tai paljastettiin Magalhaesin salmen ja Hyväntoivonniemen mysteerit – molemmat portugalilaisten hallussa – ja siitä eteenpäin portugalilaiset ja espanjalaiset vahtivat reittejään Aasiaan kuin valtionaarteitaan, joita puolestaan hollantilaiset ja englantilaiset halusivat yhtäläisen kiihkeästi.

Mutta reittikirja ei ollut yhtään kelvollisempi kuin luotsi joka sen kirjoitti, kirjuri joka sen kopioi, painaja – ja heitä oli tosi harvassa – joka painoi sen tai oppinut joka käänsi sen toiselle kielelle. Reittikirjassa saattoi siis olla virheitä. Tahallisiakin. Eikä luotsi voinut olla varma asiastaan, *ennen kuin hän oli käynyt siellä itsekin*. Ainakin kerran.

Merellä luotsi oli johtaja, ainoa opas, laivan ja sen miehistön ylin tuomioistuim. Ruorinsa takana hän oli komentaja.

Se on makeaa viiniä, Blackthorne ajatteli. Ja joka sitä kerran-kin on maistanut, ei voi sitä ikinä unohtaa vaan janoaa sitä alati, tarvitsee sitä. Se on yksi niistä tekijöistä jotka pitävät minut hengissä silloin kun muut kuolevat.

Hän nousi ja kävi kusella partaalla. Paljon myöhemmin hiekka loppui kompassikorokkeen vieressä olevasta tiimalasista ja hän käänsi sen ja soitti laivakelloa.

– Hendrik, jaksatko pysyä valveilla?

– Kyllähän mä. Mikäs tässä.

– Lähetän jonkun vapauttamaan keulatahystäjän. Sano sille että sen täytyy pysyä tuulen puolella eikä suojassa. Silloin ei ainakaan nukahda. Hän mietti, pitäisikö laiva kääntää tuuleen ja panna piihin yöksi, mutta luopui ajatuksesta, laskeutui portaat ja avasi skanssin oven. Miehistösuoja oli koko laivan levyinen ja siellä oli laverit ja riippumatot sadallekahdellekymmenelle miehelle. Lämpö leyhähti häntä vastaan ja hän oli siitä kiitollinen eikä ollut millänsäkään pohjaveden etovasta löyhkästä. Skanssissa oli alun kolmattakymmentä miestä. Yksikään ei noussut laveriltaan hänen tullessaan.

– Äkkiä kannelle siitä, Maetsukker, hän sanoi hollanniksi, joka oli käypä kieli kaikkialla Alankomaissa. Hän puhui sitä sujuvasti kuten portugalia, espanjaa ja latinaakin.

– Mä olen jo melkein kuollut, tuo pieni teräväpiirteinen mies vikisi ja vetäytyi laverinsa takalaidalle. – Mä olen sairas. Katso nyt, keripukki on vienyt multa kaikki hampaat. Herra Jeesus meitä auttakoon, me kuollaan kaikki! Ellet sä olisi sotkenut tätä hommaa me oltaisiin jo kotona ja turvassa. Mä olen kauppias enkä mikään merimies. Mä en kuulu miehistöön ... Käske joku toinen. Tuokin Johann on... Hän kiljaisi, kun Blackthorne kis-kaisi hänet laverilta ja paiskasi ovea vasten. Veri pisaroi hänen

huulillaan ja hetken verran hän oli tuskin edes tajuissaan. Armoton potku kylkeen palautti hänet kuitenkin nopeasti elämän ankeuteen.

– Nyt vedät luusi kannelle ja pysyt siellä kunnes kuolet tai löydämme maata.

Mies veti oven auki ja pakeni kauhuissaan.

Blackthorne katsoi muihin miehiin ja he tuijottivat takaisin. – Miten menee, Johann?

– No joten kuten. Ehkä tästä hengissä selviytyy.

Johann Vinck oli neljäkymmenenkolmen, tykkipäällikkö ja alipursimies, miehistön vanhin. Tukka ja hampaat olivat lähteneet ja hän oli parkkiintunut tummaksi kuin vanha tammi – ja yhtä väkeväksi. Kuusi vuotta sitten hän oli ollut Blackthornen matkassa etsimässä – turhaan – luoteisväylää, ja he tunsivat toisensa läpikotaisin.

– Useimmat sinun ikäisesi miehet ovat jo vainajia, niin että sinä olet meitä kaikkia parempi. Blackthorne oli kolmenkymmenenkuuden.

Vinck hymyili ilottomasti. – Siitä on kiittäminen paloviinaa. Ai niin ja huoraamista. Ja muutenkin hurskaita elämäntapoja.

Kukaan ei nauranut. Sitten joku osoitti kädellään erästä laveria. – Hei luotsi, puosu on kuollut.

– No viekää ruumis nopeasti kannelle! Peskää se ja sulkekaa silmät! Sinä, sinä ja sinä.

Tällä käskemällä miehet nousivat liukkaasti lavereiltaan ja puolittain raahasivat, puolittain kantoivat ruumiin pois skanssista.

– Ota sinä Vinck aamuvahti. Ja Ginsel, sinä menet keulaan tähystämään.

– Selvä.

Blackthorne palasi kannelle.

Hän näki että Hendrik oli yhä valveilla ja laiva kunnossa. Keulasta päässyt tähystäjä Salamon kompuroi hänen ohitseen uupumuksesta puolikuolleena, silmät tuulen puremasta turvoksissa ja punaisina. Blackthorne meni laivan toiselle puolelle ja laskeutui portaat. Ne johtivat suureen perähyttiin, joka kuului kapteenille ja jossa myös säilytettiin laivan tärkeimpiä tarvikkeita. Hänen oma hyttinsä oli oikealla sivulla, ja vasemmanpuoleinen kuului periaatteessa kolmelle perämiehelle. Nyt siinä majailivat pääkauppias Baccus van Nekk, kolmas perämies Hendrik ja laiva-poika Croocq. He olivat kaikki pahasti sairaita.

Hän meni päähyttiin. Kapteeni Paulus Spillbergen makasi vuoteessaan vain nipin napin tajuissaan. Hän oli lyhyt, verevä mies, normaalioloissa hyvinkin lihava mutta nyt surkean laiha; vatsanahka roikkui velttoina poimuina. Blackthorne otti vesinasakan lipaston salalokerosta ja antoi hänen juoda vähän.

– Kiitos, Spillbergen sanoi heikosti. – Missä on maata – missä se viipty?

– Tuolla se on edessäpäin, hän vastasi uskomatta siihen enää itsekään. Sitten hän pisti nassakan taas piiloonsa, sulki korvansa kapteenin uikutukselta ja poistui. Hän huomasi taas vihaavansa kapteenia.

Melkein ummelleen vuosi sitten he olivat tavoittaneet Tuli-maan ja tuuli oli ollut suotuisa syöksylle outoon Magalhaesin salmeen. Mutta kapteenipa oli käskenyt ottaa maihin ja etsiä kultaa ja muita aarteita.

– Herra Jeesus, kapteeni, katsokaa nyt tuota maata! Ei tuosta kivieliöstä mitään aarteita löydy.

– Kerrotaan että siellä on paljon kultaa ja ainahan me voimme julistaa tuon maan Alankomaiden omaisuudeksi.

– Täällä on ollut espanjalaisia vaikka miten paljon jo viisikymmentä vuotta.

– Ehkä niin – mutta ehkä ei näin etelässä.

– Näin etelässä vuodenajat ovat päälallaan. Touko-, kesä-, heinä- ja elokuu ovat täällä keskitalvea. Reittikirjan mukaan meidän on mentävä kiireesti salmesta, sillä tuuli kääntyy muutaman viikon kuluessa. Ja jos niin ehtii käydä, joudumme talvehtimaan täällä ties miten monta kuukautta.

– Montako viikkoa meillä on aikaa?

– Reittikirjan mukaan kahdeksan. Mutta eiväthän vuodet ole samanlaisia...

– Siispä me tutkimme tuota maata pari viikkoa. Meille jää vielä runsaasti pelinvaraa, ja tarpeen tullen voimme palata pohjoisemmaksi ja ryöstää muutaman kaupungin. Hyvät herrat, mitä sanotte?

– Juuri nyt meidän pitäisi puskea eteenpäin. Espanjalla on Tyynellä merellä vain ihan jokunen sotalaiva. Täällä niitä on vilisemällä ja ne etsivät meitä. Minun mielestäni meidän pitäisi jatkaa saman tien.

Mutta kapteeni oli pitänyt pintansa ja pistänyt muut kapteenit, jotka kaikki olivat häntä alempiarvoisia, äänestämään asiasta. Luotseja, joista yksi oli hollantilainen ja kolme englantilaista, ei ollut kelpuutettu äänestämään, ja niinpä laivoista oli lähdetty tuloksettomille ryöstöretkille.

Sinä vuonna tuuli oli kääntynyt varhain ja he olivat joutuneet talvehtimaan siellä, eikä Spillbergen ollut espanjalaisten pelossa uskaltanut purjehtia pohjoiseenkaan Etelä-Amerikan länsirannikkoa pitkin. Purjeet nostettiin vasta neljä kuukautta myöhemmin. Silloin oli laivojen miehistä sataviisikymmentäkuusi kuollut nälkään, punatautiin ja kylmyyteen ja muut nakersivat jo köysis-

tön vasikannahkaisia vahvisteita. Salmen hirmuisissa myrskyissä laivasto oli ajautunut hajalleen. Ainoastaan *Erasmus* oli päässyt sovitulle kohtauspaikalle Chilen edustalle. Siellä he olivat kuu-kauden verran odottaneet muita tuleviksi, mutta saatuaan tiedon että espanjalaiset olivat heidän kannoillaan he olivat nostaneet purjeet ja lähteneet kohti tuntematonta. Salaisen reittikirjan tiedot päättyivät Chilen kohdalla.

Blackthorne palasi käytävää pitkin, avasi oman hyttinsä oven ja lukitsi sen jälkeensä. Se oli matala, pieni ja siisti, ja hänen täytyi kumartua päästäkseen pöytänsä ääreen. Hän avasi laatikon ja kääri varovasti esiin yhden omenoista joita hän oli visusti säästellyt siitä lähtien kun oli ne hankkinut Santa Mariasta, joka oli yksi Chilen monista rannikkosaarista. Omena oli pieni ja laikkui- nen ja mätäni jo hyvää vauhtia. Hän leikkasi siitä neljänneksen. Maltoon oli työntynyt jokunen mato. Hän söi nekin muistaen merimiesten vanhan uskomuksen, jonka mukaan omenamadot olivat keripukkia vastaan aivan yhtä tehokkaita kuin omena itsekin ja että kun niitä hieroi ikeniin, se esti hampaita irtoamasta. Hän pureskeli varovasti, sillä hänen hampaitaan särki ja ikenet olivat hellät ja haavaiset. Palan painikkeeksi hän siemaisi vettä viinileilistä. Se maistui pilaantuneelta. Sitten hän kääri omenan lopun paperiin ja lukitsi sen piiloonsa.

Rotta vilisti katosta roikkuvan öljylampun luomissa varjoissa. Palkit narisivat viihdyttävästi. Torakoita parveili lattialla.

Olen väsynyt. Ai että minua väsyttää.

Hän vilkaisi laveriinsa. Pitkä, kapea. Houkutteleva olkipatja.

Että voi ihminen olla väsynyt.

Nuku tunti, sanoi hänen huonompi minänsä. Edes kymmenen minuuttia. Sen jälkeen jaksat taas vaikka viikon. Et ole päivä-kausiin nukkunut kuin muutaman tunnin, ja senkin enimmäk-

seen kannella ja kylmässä. Täytyy nukkua, nukkua. He luottavat sinuun...

– Enkä nuku. Ehkä huomenna sitten. Hän sanoi sen ääneen ja pakotti kätensä avaamaan arkun ja ottamaan esiin reittikirjan. Hän huomasi että toinen reittikirja, se portugalilainen, oli paikallaan kuten pitikin, ja hän oli tyytyväinen. Hän otti puhtaan sulan ja alkoi kirjoittaa: 'Huhtikuun 21 päivä 1600. Viides tunti. Hämärtaa. 133:s päivä Santa Marian saarelta lähdettyä, 32. asteella pohjoista leveyttä. Merenkäynti yhä kova, tuuli myrskyinen ja riki ennallaan. Meri harmaanvihreä ja samea. Ja pohjaton. Laske-
tamme edelleen myötäiseen, kurssi 270 astetta, tuuli kääntymässä pohjoisluoteeseen. Nopeus hyvä, kuusi mailia tämän tunnin aikana. Kolmion muotoinen laaja riutta nähtiin puoli tuntia sitten puolentoista mailin päässä pohjoiskoillisessa.'

'Kolme miestä kuoli viime yönä keripukkiin – purjemestari Joris, ampuja Reiss, toinen perämies de Haan. Uskottuani heidät Herran huomaan ja kapteenin ollessa yhä sairas pudotin heidät mereen ilman käärinliinaa, koska sellaisen tekijää ei enää ole. Tänään kuoli pursimies Rijckloff.'

'Tänään en pystynyt mittaamaan auringon keskipäiväkorkeutta, koska oli edelleen pilvistä. Uskon kuitenkin että olemme yhä oikeassa kurssissa ja tavoitamme Japanin pian...'

– Mutta miten pian? hän kysyi yläpuoleltaan roikkuvalta lyhdyltä, joka heilui laivan liikkeitä myöden. Miten tehdä merikortti? Jokin keino täytyy olla, hän tolkutti itselleen miljoonannen kerran. Miten määrätä pituusasteet? Jotenkin sen täytyy onnistua. Miten pitää vihannekset tuoreina? Mitä se keripukki oikein on...?

– Kuule poika, ne sanovat että se on meren kirous. Niin oli Al-

SUURROMAANI KANSAINVÄLISEN
MENESTYSSARJAN TAKANA VIE KESKELLE
SAMURAIEN JA KEISAREIDEN AJAN JAPANIA.

1600-luvun Japani: vieraanvarainen mutta armoton saarivaltio, jossa perinteet ja kunnia muodostavat monimutkaisen verkoston. Englantilainen luotsi John Blackthorne haaksirikkoutuu maahan ja joutuu vangin asemaan. Sattuma tuo hänet sotaherra Toranagan tielle, joka mieltyy englantilaisen uhkarohkeuteen ja taktiseen oveluuteen.

Sotaherran suojeluksessa Blackthorne nousee syrjitystä vangista arvostetuksi neuvonantajaksi keskelle imperiumin valtataisteluja. Matkaan kätkeytyy myös toivoa, kun Blackthorne tapaa japanilaisen aatelisnaisen Marikon. Parin välille muodostuu yhteys, joka on samaan aikaan ankarasti kielletty ja täysin vastustamaton.

Shōgun on James Clavellin ylistetty mestariteos, jossa jokainen liittolaisuus ja petos muuttuu elämän ja kuoleman tanssiksi. Kenestä tulee mahtava Shōgun, Japanin hallitsija, ja ketä kohtalo rankaisee kaikista julmimmalla tavalla? *Shōgun* julkaistaan suomeksi kolmessa osassa.

“ON LÄHES MAHDOTONTA OLLA
JATKAMATTA SHŌGUNIN LUKEMISTA, KUN
KIRJAN ON KERRAN AVANNUT. SILTI SITÄ EI
PELKÄSTÄÄN LUE – SEN ELÄÄ”

- New York Times

James Clavell oli australialais-brittiläinen kirjailija, käsikirjoittaja ja ohjaaja. Hänet tunnetaan erityisesti toiminnantäyteisistä historiallisista romaaneista, joista monet sijoittuvat Itä-Aasiaan. Clavellin *Shōgun*-romaaniiin pohjautuva tv-sarja on ollut kansainvälinen menestys.